

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

30

1996
2026

věrný
svobodě

18. 12. 1996 Společná fotografie senátorského sboru prvního funkčního období Senátu z roku 1996.

Petr Pithart

předseda Senátu (1996–1998, 2000–2004)

Senát se rodil v půli devadesátých let jako nechtěné, a ještě k tomu přenošené dítě; premiér a předseda nejsilnější politické strany jej při první formální návštěvě na půdě Senátu označil za „katastrofu“.

Ostatně už v ústavě byl konstruován jako slabší komora (např. jeden každý poslanec má právo navrhnout zákony, zatímco v případě Senátu má toto právo jen Senát jako celek). V době platnosti „opoziční smlouvy“ byl navíc oslaben ve své kontrolní roli vůči prezidentu republiky. Bylo absurdní, že se na tomto omezení sám podílel; kdo to zažil a nepodílel se na tom, zažíval pocity nejhlubší hanby a ponížení: totiž sebeponížení.

Ani tak se nepovedlo udělat z něho mrzáčka: oslabený Senát stále „vadí“. Vždyť populistické politické strany mají v plánu, dostanou-li se k moci, jej zrušit. S dnes platnou ústavou to ovšem nelze: Senát by s takovouto asistovanou sebevraždou musel totiž souhlasit. Tedy jediné státní převrat a změna ústavy...

Jak tedy vidno, i oslabený Senát je „kamenem úhelným“ celé naší parlamentní demokracie. Přeji mu, aby si byl této exkluzivní role stále vědom – při jednom každém hlasování! A blahopřeji všem senátorkám a senátorům, byvším i jsoucím, k 30. výročí vzniku Senátu. Byli jste – a jste – sloupy demokracie. Skvělá role, ale stále křehká; vězte, a podle toho pracujte pro blaho a svobodu naší země.

Při kulatém výročí Senátu třeba vzpomenout jednoho z jeho dlouholetých předsedů, který byl skvělým, snad věčným primátorem Teplic. Expert nad jiné na komunální politiku. Střídavě úspěšný bavič a okázalý kuřák. Vzpomínám, jak se při projednávání zákona omezujícího kouření okázale promenoval před lavicemi s třemi kartony červených Marlboro cigaret pod paží. Jaroslav Kubera byl přesvědčeným obhájcem všech lidských svobod, i svobody ničit si zdraví. Věřil, že všechny svobody spolu souvisejí. A že zákaz kouření povede nakonec i ke zkrácení jiných našich svobod. Byl také mým partnerem

při platonických úvahách o zrušení vadného územněsprávního uspořádání státu. A o návratu tisíce lety osvědčeného uspořádání zemského.

Jeho velký čas přišel, když prezident republiky, posílený přímou volbou, razil orientaci na Rusko a Čínu. Jaroslav se připravoval na cestu na Taiwan a ocitl se pod neomaleným nátlakem čínské ambasády: byly to hrozby cílené přímo na něho, které ochotně prostředkovala hlava státu. Prezident mu před zraky kamer podal papír bez hlavičky a bez podpisu s jasnými výhrůžkami. Jsem přesvědčen, že Jaroslav byl ale i v té chvíli odhodlán cestu přesto uskutečnit.

O jednom pro něj předlouhém víkendu byl s těmi hrozbami v kapse a se svým předsevzetím jet na Taiwan příliš dlouho sám. Tíha odpovědnosti na něho doléhala s brutální silou. Jeho smrt byla pak němým, ale jasně čitelným vzkazem: nepodlehne čínskému tlaku, leťme na ten ostrov, který neustále oblétaávají a obeplouvají stíhačky a lodě totalitní Číny, navzdory všem hrozbám: ano, jde o naši svobodu mít svou vlastní zahraniční politiku.

Troufám si říct, že to byl bod obratu od dosavadní klausovsko-zemanovské zahraniční politiky, odpoutávající nás od Západu. Byla to historická chvíle. Byla to výzva zastavit se na už povážlivě nakloněné rovině a nenechat se zastrašit čínskými hrozbami – to byl Jarův vzkaz do Senátu, k jeho nástupci. A Miloš Vystrčil statečně jeho odkaz vyplnil.

Jsem hrdý na oba své nástupce. Splnili vpravdě historickou roli. Jeden svou smrtí, druhý svým činem. Zavazují Senát dodnes. Kdyby jich tenkrát nebylo, kde bychom dnes možná byli?

Potřebujeme dnes Senát do dalšího třicetiletí více než kdykoli jindy. Máme se o co opřít: svobodomyšlné senátorky a senátoři zavazují ty dnešní, i ty, kdo přijdou po nich. O to přece jde: jednat tak, aby naše činy měly sílu zavazovat v dobrém budoucí správce země.

Petr Pithart

18. 12. 1996 Ustavující schůzi Senátu předsedá, až do volby historicky prvního předsedy Senátu, nejstarší senátor Jaroslav Musial. Po jeho pravici sedí předseda vlády Miloš Zeman a po levici předseda Poslanecké sněmovny Václav Klaus.

29. 1. 2002 Slavnostní setkání signatářů Charty 77 v Senátu u příležitosti 25. výročí jejího vzniku. (zleva: Rudolf Battěk, Petr Pithart, Václav Havel a František Janouch)

Jan Kysela

Český Senát 30 let služby svobodě

30 let jako závazek služby svobodě

Na konferenci ke 30. výročí přijetí Ústavy České republiky v roce 2022 pronesl Petr Pithart, první předseda českého Senátu, mj. tato slova: „Senát je vznešenou ideou, nádhernou budovou, především ale sborem senátorů s jejich zkušenostmi, světonázory a odpovědností vůči sobě, voličům, také však vůči ústavě a ústavní roli Senátu.“ Upozornil tím na skutečnost, že každá instituce má svou ideální stránku, vůdčí ideu, která ji zakládá a zdůvodňuje, také však stránku faktickou, jevovou.

Vůdčí ideou našeho Senátu je rozdělení a vyvažování státní moci takovým způsobem, který svědčí jednak uchování legitimního řádu vládnutí chránícího lidskou svobodu autoritářům navzdory, jednak udržení hodnotového a právního základu polistopadové společenské smlouvy. Co se té faktické stránky týče, mluví se v případě českého Senátu mnohdy o krásách, využití a kultivujícím vyzařování jeho sídla, především však bývá řeč o senátorech a senátorkách, kteří Senát v každém momentu představují. A jelikož se mění, mění se s nimi i Senát. Jenže ne bezvýhradně. Známe koneckonců věkovitý římský postřeh, který můžeme volně přeložit tak, že senátoři jsou sice dobří lidé, ale o senátu se to tak úplně říci nedá (*senatores boni viri, senatus mala bestia*). Dal by se však i otočit: O kolik lepší než jednotliví senátoři dokáže být jakýkoliv senát?

Poměr Senátu a senátorů se dá ilustrovat i dalším ze slavnostních projevů, projevem bilančním, které bývaly přednášeny na pravidelných slavnostních shromážděních u příležitosti výročí ustavení Senátu. V jednom z prvních byla ve vztahu k vytváření identity a étosu tehdy ještě mladého Senátu užita metafora budování katedrál. Katedrály jsou stavěny po staletí, možná si pamatujeme původního stavebníka a stavitele, jinak však k nim přispívají stovky a tisíce

bezejmenných. Vzniká cosi, co přesahuje jeden každý ze zapojených článků, a přesto jsou všechny ve stavbě otištěny. Výsledek nás naplňuje úctou.

Podobné je to s institucemi, které se rovněž emancipují na svých zakladatelích a členech, kteří na ně samozřejmě mají vliv, jsou však omezeni tím, co už je hotovo, dosavadní praxí, dílem předků a jimi založenými očekáváními. Samozřejmě za předpokladu, že nejsme naplnění potřebou se do dějin zapsat tak, že když už se nám nepodařilo katedrálu či instituci založit, pak je alespoň podpálíme či jinak zničíme.

Jinými slovy, instituce přesahují pouhý součet svých členů, patří k nim i pravidla nebo styl jednání. Někdy vzrušený a stranicky vyhraněný, jindy rozvázný a věcný, založený na vzájemném pochopení a hledání širší shody. Není náhodou, že druhé komory parlamentů bývají označovány za komory reflexe nebo druhého (jiného) pohledu. I to patří k jejich vůdčí ideji.

Tři desetiletí Senátu nám v porovnání se stářím katedrál mohou připadat málo. Ale tak málo to není, samozřejmě, pokud za ústavní instituce *par excellence* nepovažujeme jen ty britské nebo americké. Jenže americká ústava, jako rámec tamních vrcholných institucí, je se svými téměř 240 lety neobvykle stará. Když totiž trojice amerických badatelů měřila na počátku našeho století trvalost ústav na souboru téměř tisíce dokumentů, jež se na světě prostřídaly za více než 200 let, vyšlo jim, že medián (přesný střed v řadě ústav od nejstarší po nejmladší) je 19 let. Mnohé ústavy jsou totiž vysloveně krátkodeché, jsou plodem i obětí převratů, případně rozmarů jen málo omezeného vládce.

K tomu přidejme, že Senát měl (a má) i nemálo odpůrců. Vždyť ještě po sněmovních volbách v roce 1996, tedy v době, kdy již byly dávno vyhlášeny první volby do Senátu, požadovaly některé parlamentní strany změnu struktury parlamentu z dvoukomorové

na jednokomorovou. Mnozí odpůrci by tak mohli být po letech překvapeni, že tu Senát stále je, ba co více, těší se dle různých průzkumů veřejného mínění přízni občanů v míře, která namnoze přesahuje přízeň dávanou najevo vůči Poslanecké sněmovně.

Zkrátka, zdaleka ne každé instituci se podaří připomenout si 30. narozeniny. Důležitější než zjišťování „věku dožití“ však samozřejmě je, nakolik se osvědčila ona vůdčí idea a nakolik jí také daná instituce v praxi účinně slouží.

Okolnosti vzniku Senátu

Když se po parlamentních volbách v červnu 1992 ukázala neslučitelnost představ české a slovenské politické reprezentace o budoucnosti společného státu, byly zahájeny práce jednak na pokojném rozdělení federace, jednak na právních základech samostatných států nástupnických. Odhlédneme-li od slovenských reálií, byly u nás v červenci zřízeny dvě komise pro přípravu ústavy: vládní, v jejímž čele formálně stál předseda vlády *Václav Klaus*, a parlamentní, které předsedal předseda České národní rady *Milan Uhde*. Vládní komise disponovala pracovní skupinou, kde se od léta do podzimu 1992 připravovaly různé varianty budoucí ústavy. Všem variantám, resp. postupně vytvářeným pracovním verzím, byl společný respekt k základním zásadám, které měly východisko mj. v ústavní listině z roku 1920, a to včetně dvoukomorového parlamentu. Později byl s druhou komorou spojen i záměr zajistit pokračování parlamentní dráhy českých poslanců Federálního shromáždění ve změněných poměrech, to však nebylo hlavním důvodem zavedení bikameralismu.

Téma struktury parlamentu bylo poměrně kontroverzní. Roli v tom sehrávala také vzpomínka na meziválečný Senát, který byl už svými současníky hodnocen jako nepříliš úspěšný: byl volen v zásadě stejným volebním systémem a v téže době jako Poslanecká sněmovna a v podmínkách přísné stranické disciplíny se nedokázal profilovat jako svébytný sbor. Tato zkušenost byla u nás posléze využita v preventivním zajištění předpokladů odlišnosti mezi komorami.

Důležitější ale bylo, že Senátu nebyla příliš nakloněna levice, což není v historickém ani mezinárodním kontextu úplně překvapivé: levice byla tradičně nositelkou společenských změn, jejichž realizaci by neměla stát v cestě příliš rozpracovaná dělba moci. Pěkně to bylo vidět ve Švédsku, kde sociální demokracie druhou komoru dlouhodobě akceptovala, dokud ji ovládala a vylepšovala si tím pozici v jednání o vládě. Když se začala rýsovat ztráta kontroly, připojila se ke svým zahraničním soudruhům v podpoře parlamentu jednokomorového.

Shodou okolností obavu z důkladné, a tedy nutně brzdící, zdržující, dělby moci bylo možné zaznamenat i u předsedy vlády *V. Klause*, prosazujícího politiku rozsáhlé společenské transformace, který nicméně akceptoval, že pro jeho koaliční partnery, zejména z Občanské demokratické aliance a Křesťansko-demokratické strany, byl požadavek druhé komory důležitou součástí kompromisu, bez nějž by ústavě hrozilo, že nebude přijata.

Kompromis byl hledán nejen na úrovni ústavy jako celku (územní uspořádání státu, podoba katalogu základních práv a svobod, míra rigidity ústavy, prostor pro přímou demokracii aj.), ale i ve vztahu k podobě druhé komory. Zvažovány byly různé modely a inspirace, především komora reprezentující regiony, a naopak proti ní stojící komora bez zvláštního reprezentačního titulu, avšak posilující rozdělení a vyvážení moci ve státě za účelem zajištění svobody jednotlivců i politického společenství jako celku, což bylo vzhledem k našim historickým zkušenostem považováno za důležité. Převládl model posledně uvedený, v němž byly zohledněny starší zkušenosti s prvorepublikovým Senátem i novější zkušenosti s často zablokovaným Federálním shromážděním. Komory měly být na základě toho odlišné, přičemž v běžném zákonodárství měla převažovat Poslanecká sněmovna, propojená pouty důvěry a odpovědnosti s vládou, zatímco tam, kde převládal zájem na stabilitě a široké shodě, mělo být potřeba k přijetí rozhodnutí souhlasu obou komor. V rámci takto nastavené koncepce se v debatách vyvíjely počet předpokládaných senátorů, doba mezi dílčími obměnami Senátu i různé prvky působnosti, např. role při ustavování Ústavního soudu.

Když byl 17. prosince 1992 vládní návrh ústavy přijat, byl jeho součástí také Senát. Reálné zavedení nové druhé komory do ústavního systému však trvalo poměrně dlouho: proto si také připomínáme 30. výročí Senátu až čtyři roky po obdobném výročí přijetí ústavy. Oproti předpokladům totiž nebyl přijat ústavní zákon o zřízení prozatímního Senátu, který měl z dosavadních českých poslanců Federálního

shromáždění vytvořit dočasnou druhou komoru. Poslanci České národní rady, jež se měla změnit v Poslaneckou sněmovnu, neměli přílišnou potřebu vybavit se od počátku revizní instancí, nadto složenou z politických špiček, jež v červnu 1992 vesměs kandidovaly právě do Federálního shromáždění. Při absenci prozatímního Senátu se Poslanecká sněmovna těšila ochraně před rozpuštěním a nadto držela všechny kompetence parlamentu, jinak dvoukomorového.

Možná to hrálo roli i ve sporech o přesnou podobu volebního systému pro Senát, které trvaly až do roku 1995. Prezident republiky *Václav Havel* po přijetí volebního zákona vyhlásil volby na 15. a 16. listopadu 1996, ač by předseda vlády zřejmě uvítal jejich sloučení s volbami do Poslanecké sněmovny. Mohly být levnější, pro politické strany snazší, jenže tu hrozil opakováním příběh meziválečné senátní bezvýznamnosti ze shody složení...

Založeno na jinakosti

Sledujeme-li debaty provázející založení druhých komor, nacházíme argumenty, které se ve spojení s „pouhým“ zřízením parlamentů neobjevují. Od jisté doby se totiž považuje za samozřejmost nějaký parlament mít: kvůli reprezentativnosti, legitimitě, kontrole vlády apod. Proč však mít druhou komoru? Tady se varíují argumenty o aristokracii rodové i přirozené, jiném pohledu a větším nadhledu, jiných titulech reprezentace, typicky ve prospěch zemí či regionů, někdy i profesí atd. Argumentace obvykle ústí ve zdůraznění odlišnosti mezi komorami, která jednak do systému vnáší něco, co by v něm jinak nebylo, jednak vytváří pojistku moci a omylnosti lidového shromáždění.

Odlišnost může mít dvě základní dimenze. Tou první je odlišné politické složení komor: jsou v nich přítomny jiné politické strany, resp. jsou přítomny v jiném poměru, takže se mění jejich interakce v celkovém procesu vládnutí. Druhá dimenze míří k jinakosti osob v komorách zasedajících.

V oné druhé dimenzi slyšíme ohlas *Platónova* myšlení. I když se pozdní *Platón* vzdává myšlenky na cílenou výchovu králů-filosofů a přitakává vládě pravidel jako v zásadě nejlepšímu uspořádání, stále má za to, že to platí v běžných poměrech, při absenci mimořádné osobnosti. Je-li tu někdo, jehož přínos pro společnost by pravidla zbytečně omezila, máme mimořádné osobnosti dopřát mimořádné vládnutí.

S odstupem tisíců let se velký britsko-rakouský myslitel *Karl R. Popper* kriticky vyhraňuje vůči věčnému hledání ideálního vládce, do jehož rukou bychom mohli svěřit své osudy. Místo toho zdůrazňuje riziko, že se ve výběru přehmátneme, že se vládce původně snad ideální časem zkazí (moc přece korumpuje, jak praví lord *Acton*). Proto volá po kontrole a institucích. Nepřestává si však uvědomovat vztahy mezi institucemi a lidmi: je lepší

mít dobře postavenou pevnost, anebo statečnou posádku? A právě v debatách o druhých komorách se tento typ uvažování často projevuje: procesní pravidla a působnosti, to jistě, ale pro koho?

Česká debata v tom nebyla výjimkou, naopak. Byl v ní přítomen silný étos rady moudrých, nejen parlamentní komory jinak politicky složené. Ústavodárce totiž založil Senát se specifickou (spolu)odpovědností za zásadní rozhodnutí o ústavním systému a zahraniční politice. Kladl důraz na svébytnost umožňující senátorům takovou odpovědnost unést i (právě) v nepohodlných situacích tlaku politických stran, lobbistů, případně i veřejnosti, na rychlé či nepromyšlené změny ústavy, Listiny základních práv a svobod, volebního zákona atd. Také proto upravil většinový systém snižující oproti systému poměrnému závislost senátorů na politických stranách, stanovil delší šestileté volební období snižující jejich závislost na voličích, zavedl dílčí, třetinovou, obměnu snižující význam případného ohlasu sněmovních voleb; vyšším prahem pasivního volebního práva sledoval vytvoření prostoru pro získání větší životní zkušenosti, vybudování kariéry a snad i sebeúcty. To vše ovšem představuje pouhé dispozice, které se naplňují podle toho, kdo a proč kandiduje, kdo je zvolen, jak k výkonu mandátu přistupuje v kontextu svých jiných činností. Záleží tak na politických stranách, voličích, samozřejmě však především na samotných senátorech, jak a podle jakých zřetelů se rozhodují.

Zatímco ustavit sbor mudrců je v podmínkách všeobecného volebního práva dosti obtížné, přičemž se můžeme rozejít v hodnocení toho, jak vlastně mudrce poznáme (jak myslí, mluví, hlasuje?), odlišnosti politického složení se projevit mohou, a také se projevují. Čas od času sice mají u nás v obou komorách většinu obdobná uskupení (tzv. kongruence). Ani tak však

nejde o mechanickou symetrii, která byla běžná za první republiky. Navíc je v Senátu patrná nižší míra stranické disciplíny, resp. stranické sebeidentifikace mezi senátory, jejímž důsledkem může být to, že hlasují, a někdy i mluví, jinak než poslanci téhož uskupení. Častými jsou období rozbíhavých většin (tzv. inkongruence), v senátním případě dokonce i jednobarevných (ODS a ČSSD). Hnutí ANO, ač už po delší dobu nejsilnější sněmovní subjekt, má v Senátu relativně menší zastoupení. Jen výjimečně zasedli v Senátu reprezentanti KSČM a nikdy např. SPD. Naopak tu bývali přítomni četní představitelé regionálních stran či nezávislí senátoři.

Vztah mezi komorami se také podle politického složení proměňuje. V zákonodárném procesu se mění podíly schválených, zamítnutých i vrácených návrhů zákonů, stejně jako reakce Poslanecké sněmovny (senátní stanovisko akceptuje, čili nic). Proměnlivým faktorem může být rovněž povaha pozměňovacích návrhů, které se mohou pohybovat na škále od víceméně technické opravy až po alternativní řešení vytyčeného problému. Ve volebním období 2021–2025 se nově projevil faktor častých a dlouhých sněmovních obstrukcí, kvůli nimž senátoři evidentně o to více zvažovali, zda návrh zákona Poslanecké sněmovny vůbec vrátit, a tím obstrukcím vytvořit další prostor.

Vitalita jako prevence stárnutí

Myslet ve 30 letech na stáří je jistě předčasné, přemýšlení o budoucnosti je však bezesporu namístě. A to platí pro lidi i instituce.

Zkoumáme-li důvody rušení druhých komor ve světě, můžeme nalézt bytostné propojení s padlým politickým režimem, přílišnou sílu, která komplikovala vládnutí ve světě, jenž se změnil oproti době založení druhé komory, také však pocit zbytečnosti, často vyplývající z nečinnosti druhé komory. V konfrontaci s takovými důvody Senát dokonale ob stojí.

Český Senát je plodem ústavní reflexe politického vývoje 20. století, která mívá k vytváření politických i právních pojištění proti úpadku demokratického právního státu do stavu, kdy se buď nedá mluvit o demokracii, nebo o právním státu, anebo ani o jednom. Maďarský příklad názorně ukazuje, jak citelně mohou takové pojistky chybět, když se celý stát dostane do závislosti na výsledku jedné hodné vzrušených parlamentních voleb.

Síla Senátu je správně koncentrována do základů a rámců běžného vládnutí, nikoliv do neřešitelné konfrontace s vládou odvozenou od voleb sněmovních, takže nemusíme řešit pády vlády přivozené druhou komorou jako v Itálii.

A konečně, k nečinnosti, resp. trpné pasivitě má Senát daleko, o čemž vypovídají data nejen z realizace jeho působnosti (máme stovky případů, kdy Poslanecká sněmovna přijala jeho pozměňovací návrhy, a desítky případů, kdy v důsledku senátní intervence návrh zákona nakonec nebyl přijat; ze 60 nominací k Ústavnímu soudu odmítl Senát kandidáta

patnáctkrát – a k tomu připočteme dva aktuální; v tzv. evropské agendě se stal jednou z neaktivnějších parlamentních komor v Evropské unii; zablokoval i citlivě vnímanou mezinárodní smlouvu atd.). Vedle formalizovaných působností ústavních však nelze přehlédnout ani plenární a výborová veřejná slyšení, mnohé rezoluce, projednávání peticí, stovky konferencí, události rázu spíše společenského, dlouhodobou a systematickou činnost některých jeho orgánů apod.

To vše samozřejmě neznamená, že se všichni shodnou na tom, že je dobře, co Senát schválil, anebo neschválil. Nelze smlčet, že třeba k zavedení přímé volby prezidenta republiky by bez souhlasu senátorů nedošlo. Jenže nejdůležitější v hodnocení naplňování očekávání spojených se Senátem nakonec není ani tak to, co se stalo, ale jak a proč k tomu došlo. Hlasování s dobrým pocitem je odlišné od hlasování založeného na nejistotě, nevědomosti nebo lhostejnosti, a to se zase liší od hlasování v rozporu s přesvědčením o tom, co je správné, potažmo špatné, třeba kvůli nátlaku politické strany nebo lobbistů. Čímž se vracíme k oné osobnostní jinakosti, která byla prapůvodně se Senátem spojována.

Hledíme-li na data z průzkumů důvěry v ústavní instituce a sledujeme-li sociální síť, je samozřejmě, že odpůrci a kritici Senátu nezmizeli. Je-li však Senát důvěryhodnější než Poslanecká sněmovna, něco to znamená. Zjevně přibýlo jak podporovatelů Senátu jako instituce, tak i kurzu, který dlouhodobě sleduje. Kurzu ochrany společenské smlouvy svědčící lidské svobodě, na níž byl založen náš ústavní pořádek, a s ním i Česká republika samotná.

Libuše Benešová
předsedkyně Senátu (1998–2000)

Senát se záhy po svém vzniku stal místem kultivovaného vyjadřování, věcných argumentů, úcty k názoru jiného. Není to prostor pro slovní potyčky, naopak se zde vždy naslouchá názorům druhých a hledají se společná řešení prospěšná pro zemi. Velmi si přeji, aby si Senát tuto vzácnou atmosféru v rozbouřeném světě udržel i v budoucnosti.

18. 10. 2000 Setkání Jeho Svatosti dalajlámy se senátorkami a senátory v prostorách Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Šlo o jedno ze tří setkání dalajlámy se senátory. (zleva: Jaroslav Musial, Daniel Kroupa, Petr Morávek, Michael Žantovský, Jarmila Filipová, Zuzana Roithová, Milan Špaček, Jan Ruml, Petr Pithart a Oldřich Dočkal)

22. 1. 2003 Předseda Senátu Petr Pithart přijal kubánského disidenta Oswalda Payu Sardiñase, iniciátora tzv. Valera Project – petice požadující demokratické reformy na Kubě. Za své úsilí v roce 2002 obdržel Sacharovovu cenu za svobodu myšlení.

14. 10. 2003 Slavnostní akt u příležitosti doživotního propůjčení nejvyšších státních vyznamenání Řádu bílého lva a Řádu T. G. Masaryka bývalému prezidentu republiky Václavu Havlovi, na kterém se shodly obě komory Parlamentu ČR. Slavnostní akt se konal v Hlavním sále Senátu za účasti obou předsedů komor Petra Pitharta a Lubomíra Zaorálka.

6. 6. 2005 Setkání zástupců českého sdružení Občanské Bělorusko a zahraniční organizace Vjasna – jedna z prvních aktivit Senátu na podporu běloruské opozice. (zleva: Monika MacDonagh-Pajerová, senátoři Jaromír Štětina, Karel Schwarzenberg a Jan Ruml, Václav Havel, Svatopluk Karásek, nezjištěná účastnice)

29. 8. – 5. 9. 2020 Senátní delegace v čele s předsedou Milošem Vystrčillem při návštěvě Taiwanu ve složení Jiří Růžička, Pavel Fischer, Lumír Kantor, Petr Šilar, Lumír Aschenbrenner, Tomáš Golář a Pavel Štohl. (zleva v první řadě: Yang Pao-yu, choť You Si-kuna, You Si-kun, předseda Legislativního dvora Taiwanu (parlamentu) v letech 2020–2024, předseda Senátu Miloš Vystrčil a jeho choť paní Ivana Vystrčilová)

16. 11. 2022 Předseda Senátu Miloš Vystrčil uspořádal oficiální oběd na počest představitelky běloruské opozice paní Svjatlany Cichanouské. (zleva: předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Jiří Růžička, předseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Pavel Fischer, Svjatlana Cichanouská, předseda Senátu Miloš Vystrčil, místopředsedové Senátu Jiří Drahoš, Jitka Seitlová a Tomáš Czernin)

7. 7. 2023 Vedení Senátu s prezidentem Ukrajiny Volodymyrem Zelenskym při jeho druhé návštěvě Senátu. (zleva: místopředseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Miroslav Balatka, předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Jiří Růžička, místopředsedové Senátu Jitka Seitlová a Jiří Drahoš, prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskij, předseda Senátu Miloš Vystrčil, místopředsedové Senátu Jiří Oberfalzer a Tomáš Czernin, a místopředseda Výboru pro záležitosti Evropské unie Jiří Dušek)

7. 7. 2023 Prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskij při rozhovoru s předsedou Senátu Milošem Vystrčillem v jeho pracovně.

Přemysl Sobotka
předseda Senátu (2004–2010)

30 let existence Senátu jasně ukazuje, že horní komora Parlamentu má velkou důležitost pro demokracii i legislativu České republiky. Na začátku jsme museli obhajovat existenci Senátu, mnozí politici, novináři a často i občané Senát zpochybňovali a říkali „Parlament a Senát“. Navíc v parlamentní diplomacii jsme dávali jasně najevo, že existuje nová Česká republika, často to nebylo jednoduché. Mohu říci, že Senát za 30 let prokázal svoji důležitost, a osobně mu přeji nejméně dalších 100 let.

Přehled ústavních zákonů postoupených Senátu Poslaneckou sněmovnou v letech 1997–2024

Postoupeno	31
Schváleno	17
Pozměňovací návrhy	3
Zamítnuto	7
Nepřijato usnesení	4
Vyšlo ve Sbírce zákonů	18

FO*	Č. TISKU	NÁZEV (ZAMĚŘENÍ NOVELY ÚSTAVY)	NAVRHOVATEL	VÝSLEDEK	Č. VE SBÍRCE ZÁKONŮ	POZNÁMKA
1.	97018	ÚZ o změnách hranic se SR	ministr vnitra	schválen	74/1997	
1.	97086	ÚZ o vytvoření VÚSC	ministr spravedlnosti	schválen	347/1997	
1.	98021	ÚZ o zkrácení volebního období Poslanecké sněmovny	poslanci	schválen	69/1998	
1.	98034	ÚZ o bezpečnosti ČR	ministr obrany	schválen	110/1998	
2.	142	ÚZ o referendu	poslanci	pozměňovací návrhy		Sněmovna pozměňovací návrhy Senátu nepřijala
2.	172	ÚZ o návrhu ČSSD a ODS	poslanci	zamítnut		
2.	284	ÚZ o vysílání armády ČR	ministr obrany ministr zahraničních věcí	schválen	300/2000	
3.	10	ÚZ o ČNB	místopředseda vlády	pozměňovací návrhy	448/2001	Sněmovna pozměňovací návrhy Senátu přijala
3.	47	ÚZ o názvech krajů	poslanci	schválen	176/2001	
3.	88	ÚZ o vztahu k mezinárodnímu právu	místopředseda vlády	schválen	395/2001	
3.	196	ÚZ o referendu	místopředseda vlády	zamítnut		
3.	332	ÚZ o přeletech a průjezdech cizích armád	poslanci	zamítnut		
4.	87	ÚZ o obecných soudech	ministr spravedlnosti	pozměňovací návrhy		Sněmovna pozměňovací návrhy Senátu nepřijala
4.	181	ÚZ o hranicích s Rakouskem	ministr vnitra	schválen	76/2004	
4.	417	ÚZ o hranicích se SRN	ministr vnitra	schválen	633/2004	
5.	113	ÚZ o referendu	ministr vlády	zamítnut		
5.	355	ÚZ o imunitě	poslanci	zamítnut		
7.	75	ÚZ o zkrácení volebního období Poslanecké sněmovny	poslanci	schválen	195/2009	
7.	113	ÚZ o převodu majetku zpět do vlastnictví obcí	Senát	schválen	319/2009	
8.	61	ÚZ o VÚSC	Kraj Vysočina	schválen	135/2011	
8.	262	ÚZ o přímé volbě prezidenta	ministr spravedlnosti	schválen	71/2012	
8.	297	ÚZ o imunitě	poslanci	Senát nepřijal k tisku usnesení		
8.	355	ÚZ o hranicích s Rakouskem	ministr vnitra	schválen	235/2012	
8.	400	ÚZ o NKÚ	ministr spravedlnosti	Senát nepřijal k tisku usnesení		
9.	48	ÚZ o imunitě	poslanci	schválen	98/2013	
9.	287	ÚZ o působnosti NKÚ	poslanci	Senát nepřijal k tisku usnesení		
11.	165	ÚZ o bezpečnosti	poslanci	Senát nepřijal k tisku usnesení		
12.	205	ÚZ o působnosti NKÚ	poslanci	zamítnut		
13.	123	Novela Listiny základních práv a svobod	Senát	schválena	295/2021	
13.	124	ÚZ o klouzavém mandátu	poslanci	zamítnut		
14.	169	ÚZ o pevném termínu voleb do Senátu	ministr vnitra	schválen	87/2024	

* Funkční období

14. 3. 2002 Senát vyslovil souhlas s kandidátkou Eliškou Wagnerovou na soudkyni Ústavního soudu. (zleva: prezident republiky Václav Havel, Eliška Wagnerová)

13. 11. 2002 Konference s názvem „Deset let Ústavy České republiky: východiska, stav, perspektivy“. (u řečnického pultu předseda Senátu Petr Pithart)

4. 3. 2013 Tiskový brífink k ústavní žalobě Senátu na prezidenta Václava Klause, především kvůli jeho amnestii z 1. 1. 2013. (zleva: Miroslav Antl, Eliška Wagnerová, Jiří Dienstbier)

9. 10. 2013 Senát poprvé v historii ČR přijal tzv. zákonná opatření Senátu. Ty Senát přijímá v době rozpuštění Poslanecké sněmovny na návrh vlády ve věcech, které nesnesou odkladu. Dodatečně je musí schválit nově zvolená Poslanecká sněmovna. (u stolku zpravodajů garanční zpravodaj Ústavně-právního výboru Jiří Lajtoch a předkladatel předseda úřednické vlády Jiří Rusnok, u řečnického pultu Eliška Wagnerová, v předsednické lavici zleva místopředsedové Přemysl Sobotka, Alena Gajdůšková, Zdeněk Škromach a předseda Senátu Milan Štěch)

24. 7. 2019 Tiskový brífink předsedy Senátu a předsedů senátorských klubů k ústavní žalobě Senátu na prezidenta Miloše Zemana pro hrubé porušování Ústavy ČR. (zleva: Miloš Vystrčil, Petr Šilar, Petr Holeček, Václav Láška, Zdeňka Hamousová, Petr Vícha)

16. 12. 2022 Konference „Ústava České republiky – 30 let existence a fungování základního zákona státu“. (zleva: Petr Pithart, Jan Kysela, Michal Kubát, Jiří Příbáš)

31. 5. 2023 Senát vyslovil souhlas s kandidátem Josefem Baxou na soudce Ústavního soudu. (zleva: prezident republiky Petr Pavel, Josef Baxa, předseda Senátu Miloš Vystrčil)

6. 3. 2024 Jedno z posledních projednávání změn ústavy proběhlo na 22. schůzi Senátu ve 14. funkčním období a týkalo se voleb do Senátu. (pohled do Jednacího sálu, schůzi předsedá místopředsdkyně Jitka Seitlová, u řečnického pultu senátor Václav Láška, u stolku zpravodajů předkladatel ministr vnitra Vít Rakušan)

Přehled legislativní činnosti Senátu
v letech 1996–2025

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ SENÁTU	POČET ZÁKONŮ
celkem zákonů	2855
podpořeno	1961
pozměňovací návrhy	643
zamítnuto	168
nepřijato usnesení	83

VÝSLEDEK PROJEDNÁNÍ POZMĚŇOVACÍCH NÁVRHŮ V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ	POČET ZÁKONŮ
schválené znění Senátu	350
schválené znění Poslanecké sněmovny	260
nepřijatý zákon	33

SENÁTNÍ INICIATIVY	POČET ZÁKONŮ
předloženo Senátu	245
předloženo Poslanecké sněmovně	150
vyšlo ve Sbírce zákonů	53

Vedoucí Kanceláře Senátu

Jan Kněžínek	(19. 3. 1996 – 31. 12. 1997)
Pavel Pelant	(1. 1. 1998 – 31. 7. 2005)
František Jakub	(1. 11. 2005 – 30. 11. 2011)
Jiří Uklein	(1. 1. 2012 – 31. 7. 2018)
Jana Vohralíková	(1. 9. 2019 – 28. 2. 2023)
Radek Jiránek	(od 1. 4. 2023)

Petice projednané na schůzi Senátu v letech 2006–2025

9. 2. 2006	petice „Za zrušení a zasypání dolu Frenštát“
9. 2. 2006	petice k etické výchově mladé generace
25. 5. 2006	petice „Za obranu dostupné zdravotní péče“
2. 11. 2006	petice www.zrusmekomunisty.cz
2. 11. 2006	petice k reality show
2. 11. 2006	petice „Proti stavbě rychlostní komunikace R43 po trase tzv. německé dálnice v úseku Kuřim–Bystřc–Troubsko“
19. 4. 2007	petice „Zachraňte SOŠ a SOU obchodní v Jablonci nad Nisou“
26. 3. 2008	petice „Proti diskriminaci obyvatel venkova“
12. 12. 2008	petice „Za odstranění nerovnosti v úrovni platů provozních a správních zaměstnanců ve školství“
27. 3. 2009	petice „Zachraňte Ondráš“
10. 12. 2009	petice „Vzděláváním proti krizi“
18. 3. 2010	petice „Proti demolici nádražní budovy v Ústí nad Orlicí“
19. 3. 2010	petice občanů za dodržení podmínek privatizace OKD
19. 3. 2010	petice „Rovné dodržování zákona o cenách a zákona na ochranu hospodářské soutěže“
19. 3. 2010	petice „Stop spalovně v Rybitví“
16. 3. 2011	petice „Proti zastavení výstavby silnice I/11 mezi Ostravou a Opavou“
21. 7. 2011	petice za sjednocení tabulek pro kvalifikované pedagogické pracovníky – „Praxe není méně než vzdělání“
21. 7. 2011	petice „Za zachování souborů Státní opery Praha“
4. 8. 2011	petice „Za záchranu a zachování populace kamzíka horského v pohoří Hrubého Jeseníku pro příští generace“
4. 8. 2011	petice „Zachraňme Šumavu“
8. 12. 2011	petice na podporu „Výzvy zastupitelů města Přerova k vyřešení dopravní krize ve městě Přerově“
14. 12. 2011	petice „Případ demolice domu č. p. 1601/II na Václavském náměstí, Praha 1 – systémové problémy památkové péče v Praze“

29. 2. 2012	petice „Proti nespravedlivé důchodové reformě a za odchod vlády Petra Nečase“
11. 4. 2012	petice „Za vyhlášení celostátního referenda o reformách a přijetí zákona o obecném referendu“
26. 4. 2012	petice „Zachraňme Lázně Kyselka“
14. 6. 2012	petice „Za zachování dětského a gynekologicko-porodnického oddělení v Žatecké nemocnici“
19. 7. 2012	petice „Za záchranu českého regionálního školství“
5. 12. 2012	petice „Za zachování interního, chirurgického, gynekologicko-porodnického a novorozeneckého oddělení v Nemocnici Brandýs nad Labem“
31. 1. 2013	petice „Zachovejte nemocnici v Roudnici nad Labem!“
13. 3. 2013	petice „Za záchranu českého léčebného lázeňství“
21. 3. 2013	petice „Za vytvoření podmínek pro kvalitní vzdělávání“
21. 3. 2013	petice „Za zachování základních škol praktických“
2. 5. 2013	petice „NE – 35 procent prvních zón v NP Šumava“
9. 10. 2013	petice za zachování fungujícího zdravotnictví „Chceme kvalitní zdravotnictví“
30. 10. 2013	petice „Za zachování a koncepční vyřešení dalšího rozvoje vyšších odborných škol ve vzdělávací soustavě ČR“
27. 11. 2013	petice „Pomozte svému divadlu“
27. 11. 2013	petice „Proti nespravedlivému zrušení příspěvků invalidům“ (za obnovení přiznávání průkazů ZTP a ZTP/P pro občany s amputací končetin a za přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku)
19. 6. 2014	petice žadající zastavení aktivit vedoucích k povolení průzkumu a těžby zlata v ČR
25. 2. 2015	petice pro korunu
18. 6. 2015	petice ve věci řešení problematiky veřejného pořádku a sociálních záležitostí
10. 12. 2015	petice vyzývající Senát Parlamentu České republiky k projednání podezření na akt velezrady prezidenta Zemana
25. 8. 2016	petice „NE – ohrožení zdrojů vod pro Volarsko – Vimpersko – Strakonicko“
1. 12. 2016	petice „Za dobrý zákon o národním parku Šumava“
20. 4. 2017	petice „Za zachování svépomocné rodičovské ubytovny spravované neziskovými organizacemi Nadačním fondem Klíček a Sdružením Klíček ve Fakultní nemocnici v Motole“
6. 12. 2017	petice „Proti regulaci zbraní a sebeobránných prostředků ze strany EU“
7. 12. 2017	petice „Za zrušení zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb“
7. 12. 2017	petice „Za změnu tzv. protikuřáckého zákona“
15. 2. 2018	petice „Za urychlení dostavby rychlostní silnice R6 Praha – Karlovy Vary – Cheb“
19. 7. 2018	petice „Na podporu přípravy a realizace dálnice D43 (Brno – Moravská Třebová) a Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje“
15. 8. 2018	petice „Ne ohrožení pitné vody pro 140 tisíc lidí“
17. 10. 2018	petice „Za kvalitní podmínky pro vzdělávání“
18. 10. 2018	petice „Na podporu infrastrukturních projektů: dálnice D49 Hulín – Fryšták – hranice ČR/SR – dálnice D55 Otrokovice St. Město – Břeclav“
15. 11. 2018	petice „Za spravedlivou úhradu nákladů základních poštovních služeb“
31. 1. 2019	petice na podporu biotroniky
20. 3. 2019	petice „Za ukončení genocidy praktikujících Falun Gong páchané čínským režimem“
13. 6. 2019	petice „Braňme média veřejné služby!“
13. 6. 2019	petice „Zdravé a prosperující lesy pro příští generace“
31. 10. 2019	petice „Za zákon pro zelené lesy Šumavy“
30. 1. 2020	petice „Za zachování práv bezúhonných občanů v oblasti legálních zbraní“
1. 7. 2021	petice „Voda je život“
17. 3. 2021	petice „Pro přijetí zákona o podpoře zahrádkářské činnosti“ (zahrádkářský zákon)
21. 6. 2023	petice „Za zachování veřejných poštovních služeb“
30. 11. 2023	petice „Za obnovení legislativní ochrany lidského života od početi“
6. 3. 2024	petice „Za zachování české koruny“
25. 7. 2024	petice „Diskriminační podpora v zemědělství – nerovné podmínky pro sdružené vlastníky“
11. 12. 2024	petice „Nesouhlas s obnovením provozu spalovny v Rybitví“
19. 3. 2025	petice „Za záchranu a zachování Hřebčína Napajedla a chovu koní v něm“
27. 8. 2025	petice „Pro zajištění rovné dostupnosti léčiv ve všech lékárnách v ČR bez zvýhodňování monopolních struktur lékárenských řetězců“
29. 4. 2025	petice „Za zachování centrálního financování nepedagogických pracovníků v regionálním školství“

9. 10. 2001 Předseda Senátu Petr Pithart se setkal s letci RAF a členy Guinea Pig Clubu. (zleva stojící: Zdeněk Škarvada, Ľudovít Ivanič, Imrich Lom, Antonín Vendl, Lubomír Úlehla, Emil Boček, nezjištěná účastnice, František Fajtl, František Peřina, nezjištěný účastník; zleva klečící: Alois Šiška, Jan Horal, nezjištěný účastník)

14. 11. 2007 Proběhla tisková konference k velmi úspěšné výstavě „Albrecht z Valdštejna a jeho doba“. (zleva: kurátor výstavy Ladislav Čepička, ředitel VHÚ Aleš Knížek, předseda Senátu Přemysl Sobotka, ředitel Národního muzea Michal Lukeš, historička Eliška Fučíková)

16.–17. 11. 2009 „Cesta z okovů“ – mezinárodní konference připomínající 20. výročí pádu komunistických režimů ve střední a východní Evropě. (zleva: v čele Karel Schwarzenberg, Jan Fischer, Václav Havel, u řečnického pultu předseda Senátu Přemysl Sobotka)

7. 5. 2010 Ve Valdštejnské zahradě proběhlo slavnostní setkání předsedy Senátu Přemysla Sobotky s občany a válečnými veterány u příležitosti oslav 65. výročí konce 2. světové války spojené s výstavou „Pětačtyřicátý – konec války v Evropě“. (zleva: Ján Bačík, Hana Faltová, Josef Hercz, Stanislav Hnělička, ředitel VHÚ Aleš Knížek, ministr obrany Martin Barták, ředitel Národního muzea Michal Lukeš, Jaroslav Klemeš, vedoucí Kanceláře Senátu František Jakub, Marie Ljalková-Lastovecká, nezjištěná účastnice, Karel Sedláček, Vlasta Šišková, nezjištěná účastnice)

21. 7. 2011 Předseda Senátu Milan Štěch podepsal s předsedou Akademie věd ČR Jiřím Drahošem Memorandum o spolupráci mezi Senátem Parlamentu ČR a Akademií věd ČR.

17. 11. 2019 V rámci oslav 30. výročí svátku svobody připravilo Národní muzeum výstavu „Sametová revoluce“ a multimediální expozici „Momenty 20. století“. V podvečer položili květiny na Národní třídě místopředseda polského Senátu Bogdan Borusewicz, předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček, předseda Senátu Jaroslav Kubera a předsedkyně polského Sejmu Elżbieta Witek. Druhý den proběhla v Senátu konference předsedů parlamentů zemí V4.

3. 2. 2025 Předseda Senátu Miloš Vystřčil spolu s bývalou předsedkyní Senátu Libuší Benešovou, dalšími senátorkami a senátory a účastníky konference ke 150. výročí narození Františky Plamínkové vyjádřili úctu této senátorce, která se zasloužila o rovnoprávnost žen, rozvoj demokracie a je vzorem občanské statečnosti. Pamětní deska byla odhalena 23. 9. 2008 předsedou Senátu Přemyslem Sobotkou a senátorkou Alenou Palečkovou. (zleva: Magda Vášáryová, Klára Šimáčková Laurenčíková, Alena Palečková, Libuše Benešová, Miloš Vystřčil, předsedkyně polského Senátu Małgorzata Kidawa-Błońska, Adéla Sucharda Šípová a David Smoljak)

25. 2. 2023 Připomínková akce v Nerudově ulici k 75. výročí pochodu studentů na Pražský hrad v roce 1948. (zleva: senátoři Jan Pirk, Jiří Drahoš a Tomáš Fiala, předseda Senátu Miloš Vystřčil, senátor David Smoljak)

19. 6. 2025 Předseda Senátu Miloš Vystrčil spolu s prvním předsedou Senátu Petrem Pithartem a dalšími senátory uctili památku Aloise Eliáše, který byl významnou osobností československých dějin – legionářem, předsedou protektorátní vlády a odbojářem popraveným nacisty v roce 1942. (napravo od pamětní desky: Miloš Vystrčil, Petr Pithart, Jiří Růžička, Jiří Oberfalzer, Zdeněk Nytra, Jaromíra Vítková a vedoucí Kanceláře Senátu Radek Jiránek, nalevo další hosté)

28. 10. 2025 Jedním z míst v Senátu, kde si připomínáme prvního prezidenta T. G. Masaryka, je předsálí Jednacího sálu. Vedle busty prezidenta je umístěna faksimile Pittsburské dohody, dokumentu z 31. 5. 1918, který položil základ ke vzniku Československé republiky. Senátoři se zde schází každoročně 28. 10. v nejvýznamnější Den české státnosti. (zleva: Ivana Váňová, Eva Rajchmanová, Tomáš Golán, Miloš Vystrčil, Jiří Drahoš, Jana Mračková Vildumetzová, Jan Schiller)

Milan Štěch
předseda Senátu (2010–2018)

Václav Havel si přál, aby nově vznikající Senát Parlamentu ČR byl odrazem občanské společnosti a nestal se kopií stranické Poslanecké sněmovny. Třicetileté výročí je dobrou příležitostí se zamyslet, zda se tento záměr daří naplňovat. Čím suverénnější Senát, tím přínosnější pro naši zemi.

11. 3. 1999 V předvečer vstupu do NATO uspořádali předsedkyně Senátu Libuše Benešová spolu s předsedou Poslanecké sněmovny Václavem Klausem v Rudolfinu slavnostní koncert, kterého se účastnil i prezident republiky Václav Havel.

16. 7. 1999 Kofi Atta Annan, generální tajemník OSN v letech 1997–2006, při setkání s předsedkyní Senátu Libuší Benešovou.

17. 11. 1999 U příležitosti 10. výročí sametové revoluce zavítal do Senátu v doprovodu své dcery první a zároveň poslední sovětský prezident Michail Gorbačov, společně s předsedkyní Senátu Libuší Benešovou si prohlédli výstavu „Prohry a naděje let 1939–1989“. (zleva: Nikolaj Rjabov, Petr Pithart, Jaroslav Musial, Irina Virganskaja Gorbačov, Přemysl Sobotka, Libuše Benešová, Milan Kupka, Michail Gorbačov, nezjištěná účastnice, Vítězslav Matuška, Ivan Havlíček, Vladimír Zeman, Jindřich Pietrus, Pavel Pelant)

30. 10. 2000 Setkání předsedy Senátu Petra Pitharta a senátora Michaela Žantovského s princem Charlesem, nyní britským králem Karlem III.

8. 4. 2002 Proběhlo setkání předsedy Senátu Petra Pitharta s britským premiérem Tonym Blairem.

29. 5. 2003 Na šesté schůzi ve čtvrtém funkčním období vystoupil předseda Evropského parlamentu Pat Cox, který ve svém projevu pronесl větu: „Ano, chceme vás – Česká republiko!“

1. 5. 2004 V den vstupu České republiky do Evropské unie se konalo setkání senátorek a senátorů s občany. K občanům promluvil předseda Senátu Petr Pithart a bývalý prezident Václav Havel.

10. 2. 2009 Česká republika poprvé předsedala Radě Evropské unie v prvním pololetí roku 2009. V Senátu se konalo zasedání předsednictva Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti členských států EU (COSAC).

11.–12. 11. 2012 Praha hostila 58. výroční zasedání Parlamentního shromáždění NATO. Předseda Senátu Milan Štěch spolu s předsedkyní Poslanecké sněmovny Miroslavou Němcovou uspořádali pro účastníky zasedání recepci (účastnilo se 350 členů z 28 členských států). (zleva: Petr Nečas, Miroslava Němcová, Milan Štěch)

12. 3. 2019 Do Prahy již poněkolkáté zavítala bývalá ministryně zahraničních věcí Spojených států amerických Madeleine Albrightová. Při té příležitosti se setkala s předsedou Senátu Jaroslavem Kuberou.

6. 3. 2024 Na 22. schůzi 14. funkčního období Senátu si senátorky a senátoři připomněli 25. výročí vstupu do NATO.

20. 5. 2025 Předseda Senátu Miloš Vystrčil se setkal s bývalou prezidentkou Slovenské republiky Zuzanou Čaputovou.

Přehled žádostí o jmenování soudcem Ústavního soudu projednávaných Senátem v letech 1996–2025

NAVRŽENÝ KANDIDÁT/KA NA SOUDCE ÚSTAVNÍHO SOUDU	ŽÁDOST PŘEDLOŽENA	VÝSLEDEK
1. JUDr. Jiří Malenovský	schůze 12. 1. 2000 senátní tisk č. 138	souhlas lístků 78, pro 54
2. JUDr. Eliška Wagnerová	schůze 14. 3. 2002 senátní tisk č. 181	souhlas lístků 72, pro 40
3. JUDr. František Duchoň	schůze 31. 5. 2002 senátní tisk č. 335	souhlas lístků 56, pro 41
4. JUDr. Jiří Mucha	schůze 21. 1. 2003 senátní tisk č. 17	souhlas lístků 79, pro 68
5. JUDr. Miloslav Výborný	schůze 29. 5. 2003 senátní tisk č. 95	souhlas lístků 65, pro 52
6. JUDr. Pavel Höllander	schůze 16. 7. 2003 senátní tisk č. 100	souhlas lístků 75, pro 63
7. JUDr. Vojen Güttler	schůze 16. 7. 2003 senátní tisk č. 102	souhlas lístků 75, pro 40
8. JUDr. Pavel Rychetský	schůze 16. 7. 2003 senátní tisk č. 102	souhlas lístků 73, pro 50
9. JUDr. Aleš Pejchal	schůze 16. 7. 2003 senátní tisk č. 102	nesouhlas lístků 75, pro 32
10. JUDr. Vladimír Balaš	schůze 6. 8. 2003 senátní tisk č. 119	nesouhlas lístků 78, pro 30
11. JUDr. Václav Pavlíček	schůze 6. 8. 2003 senátní tisk č. 121	nesouhlas lístků 76, pro 22
12. JUDr. Klára Veselá Samková	schůze 6. 8. 2003 senátní tisk č. 123	nesouhlas lístků 77, pro 29
13. JUDr. Dagmar Lastovecká	schůze 6. 8. 2003 senátní tisk č. 141	souhlas lístků 78, pro 67
14. JUDr. Aleš Pejchal	schůze 10. 3. 2003 senátní tisk č. 153	nesouhlas lístků 76, pro 36
15. JUDr. Jan Musil	schůze 12. 11. 2003 senátní tisk č. 164	souhlas lístků 73, pro 50
16. JUDr. Jiří Nykodým	schůze 3. 12. 2003 senátní tisk č. 196	souhlas lístků 58, pro 43
17. doc. JUDr. Milan Galvas, CSc.	schůze 8. 4. 2004 senátní tisk č. 280	nesouhlas lístků 70, pro 25
18. JUDr. PhDr. Stanislav Balík	schůze 20. 5. 2004 senátní tisk č. 337	souhlas lístků 66, pro 60
19. doc. JUDr. Michaela Židlická, Dr.	schůze 10. 6. 2004 senátní tisk č. 360	souhlas lístků 66, pro 52
20. JUDr. Ivana Janů	schůze 29. 7. 2004 senátní tisk č. 376	souhlas lístků 65, pro 49
21. JUDr. Jaroslava Novotná	schůze 16. 12. 2004 senátní tisk č. 434	nesouhlas lístků 76, pro 11
22. JUDr. Vlasta Formánková	schůze 4. 8. 2005 senátní tisk č. 95	souhlas lístků 76, pro 43
23. JUDr. Vladimír Kůrka	schůze 8. 12. 2005 senátní tisk č. 166	souhlas lístků 65, pro 61
24. JUDr. Jan Sváček	schůze 8. 2. 2012 senátní tisk č. 253	nesouhlas lístků 79, pro 38
25. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D.	schůze 25. 4. 2012 senátní tisk č. 308	nesouhlas lístků 71, pro 29
26. JUDr. Milada Tomková	schůze 25. 4. 2013 senátní tisk č. 67	souhlas lístků 72, pro 59
27. prof. JUDr. Jan Filip, CSc.	schůze 25. 4. 2013 senátní tisk č. 67	souhlas lístků 72, pro 60
28. prof. JUDr. Jan Fenyk, Ph.D., DSc.	schůze 25. 4. 2013 senátní tisk č. 67	souhlas lístků 72, pro 52
29. prof. JUDr. Vladimír Sládeček, DrSc.	schůze 25. 4. 2013 senátní tisk č. 67	souhlas lístků 72, pro 61
30. JUDr. Kateřina Šimáčková, Ph.D.	schůze 20. 6. 2013 senátní tisk č. 97	souhlas lístků 73, pro 59
31. JUDr. Ludvík David, CSc.	schůze 20. 6. 2013 senátní tisk č. 97	souhlas lístků 73, pro 67

Tučně označení – vysloven souhlas, bez zvýraznění – nevysloven souhlas.
Celkem projednáno 62 žádostí, se 47 Senát vyslovil souhlas, s 15 nikoli. Pod pořadovými čísly navrhli
prezidenti: Václav Havel (1.–4.), Václav Klaus (5.–25.), Miloš Zeman (26.–47.), Petr Pavel (48.–62.).

NAVRŽENÝ KANDIDÁT/KA NA SOUDCE ÚSTAVNÍHO SOUDU	ŽÁDOST PŘEDLOŽENA	VÝSLEDEK
32. JUDr. Pavel Rychetský	schůze 20. 6. 2013 senátní tisk č. 97	souhlas lístků 73, pro 62
33. JUDr. Miloslav Výborný	schůze 20. 6. 2013 senátní tisk č. 97	nesouhlas lístků 73, pro 36
34. JUDr. Jan Sváček	schůze 21. 8. 2013 senátní tisk č. 136	nesouhlas lístků 75, pro 30
35. JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D.	schůze 30. 10. 2013 senátní tisk č. 180	souhlas lístků 65, pro 38
36. JUDr. Ing. Jiří Zemánek, CSc.	schůze 18. 12. 2013 senátní tisk č. 190	souhlas lístků 72, pro 49
37. JUDr. Jan Musil, CSc.	schůze 18. 12. 2013 senátní tisk č. 190	souhlas lístků 72, pro 53
38. JUDr. Jiří Nykodým	schůze 25. 5. 2014 senátní tisk č. 268	nesouhlas lístků 58, pro 23
39. doc. JUDr. Vojtěch Šimíček	schůze 25. 5. 2014 senátní tisk č. 268	souhlas lístků 58, pro 56
40. JUDr. Tomáš Lichovník	schůze 25. 5. 2014 senátní tisk č. 268	souhlas lístků 58, pro 51
41. JUDr. David Uhlíř	schůze 3. 12. 2014 senátní tisk č. 366	souhlas lístků 71, pro 49
42. JUDr. Jaromír Jirsa	schůze 23. 9. 2015 senátní tisk č. 119	souhlas lístků 69, pro 55
43. JUDr. Josef Fiala, CSc.	schůze 2. 12. 2015 senátní tisk č. 141	souhlas lístků 71, pro 52
44. prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.	schůze 20. 3. 2019 senátní tisk č. 47	nesouhlas lístků 64, pro 19
45. prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.	schůze 29. 1. 2020 senátní tisk č. 166	souhlas lístků 76, pro 61
46. JUDr. Petr Poledník	schůze 11. 5. 2022 senátní tisk č. 228	nesouhlas lístků 68, pro 5
47. doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc.	schůze 25. 1. 2023 senátní tisk č. 27	souhlas lístků 68, pro 57
48. JUDr. Josef Baxa	schůze 31. 5. 2023 senátní tisk č. 75	souhlas lístků 79, pro 59
49. Mgr. Daniela Zemanová	schůze 31. 5. 2023 senátní tisk č. 75	souhlas lístků 79, pro 63
50. prof. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.	schůze 31. 5. 2023 senátní tisk č. 79	souhlas lístků 79, pro 64
51. JUDr. Robert Fremr	schůze 2. 8. 2023 senátní tisk č. 110	souhlas lístků 67, pro 36
52. JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.	schůze 2. 8. 2023 senátní tisk č. 119	souhlas lístků 67, pro 48
53. prof. JUDr. Kateřina Ronovská	schůze 2. 8. 2023 senátní tisk č. 120	souhlas lístků 67, pro 48
54. JUDr. Pavel Simon	schůze 18. 10. 2023 senátní tisk č. 143	nesouhlas lístků 73, pro 23
55. JUDr. Lucie Dolanská Bányaiová, Ph.D.	schůze 14. 12. 2023 senátní tisk č. 163	souhlas lístků 71, pro 53
56. prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., S.J.D.	schůze 14. 12. 2023 senátní tisk č. 163	souhlas lístků 71, pro 55
57. doc. JUDr. Milan Hulmák, Ph.D.	schůze 24. 1. 2024 senátní tisk č. 196	souhlas lístků 73, pro 51
58. JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.	schůze 19. 6. 2024 senátní tisk č. 248	souhlas lístků 66, pro 61
59. prof. JUDr. Jiří Přibáň, Ph.D.	schůze 19. 6. 2024 senátní tisk č. 248	souhlas lístků 66, pro 50
60. JUDr. Dita Řepková	schůze 20. 11. 2024 senátní tisk č. 321	souhlas lístků 77, pro 71
61. doc. JUDr. Michal Bartoň, Ph.D.	schůze 16. 10. 2025 senátní tisk č. 172	souhlas lístků 58, pro 53
62. JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.	schůze 16. 10. 2025 senátní tisk č. 172	souhlas lístků 58, pro 44

V roce 2001 se uskutečnila první dvě veřejná slyšení Senátu. První z nich, věnované tématu „Postavení veřejnoprávních sdělovacích prostředků v ČR a EU“, se konalo 12. 1. 2001. Dne 19. 9. 2001 proběhlo druhé veřejné slyšení na téma „Směrování a význam vysokých škol a vysokoškolského vzdělání v české společnosti“.

8. 10. 2002 Předseda Senátu Petr Pithart na besedě se studenty.

28. 9. 2012 Společná fotografie oceněných Stříbrnou medailí předsedy Senátu s předsedou Milanem Štěchem, který spojil předávání tohoto ocenění se Dnem české státnosti, svátkem sv. Václava. Medaile začal udělovat již jeho předchůdce Přemysl Sobotka, poprvé v roce 2007.

28. 10. 2024 Den otevřených dveří Senátu, při kterém se předseda Senátu Miloš Vystrčil, senátorka Eva Rajchmanová a senátoři Zdeněk Nytra, Jiří Růžička, Jan Pirk, Jaroslav Chalupský, Jan Grulich a Roman Kraus sešli s občany v Jednacím sále Senátu.

25. 7. 2025 Konalo se zatím poslední 29. veřejné slyšení Senátu na téma „Sport a jeho budoucnost“. (v popředí Jana Mračková Vildumetzová, František Jura, Zbyněk Sýkora a Jiří Kejval)

20. 8. 2025 V den, kdy si připomínáme výročí okupace vojsky Varšavské smlouvy, se ve Valdštejnské zahradě promítal film „Velký vlastenecký výlet“ za účasti prezidenta republiky. (zleva v první řadě: Jiří Růžička, Radek Jiránek, Jitka Seitlová, Eva a Jiří Drahošovi, Petr Pavel a Miloš Vystrčil)

15. 9. 2025 Otevření Korunní komory a vyzvednutí českých korunovačních klenotů. (zleva: prezident republiky Petr Pavel, předsedu vlády Petra Fialu zastupuje vedoucí Úřadu vlády Jana Kotalíková, pražský arcibiskup Jan Graubner, předseda Senátu Miloš Vystrčil, předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová, děkan Metropolitní kapituly u sv. Víta Václav Malý a primátor hlavního města Prahy Bohuslav Svoboda)

28. 9. 2025 V tradici udělování Stříbrných medailí pokračuje i současný předseda Miloš Vystrčil, který toto ocenění uděluje nejen jako poděkování za dlouhodobou činnost, ale i jako povzbuzení mladých talentů a v případech mimořádně inspirativních životních příběhů.

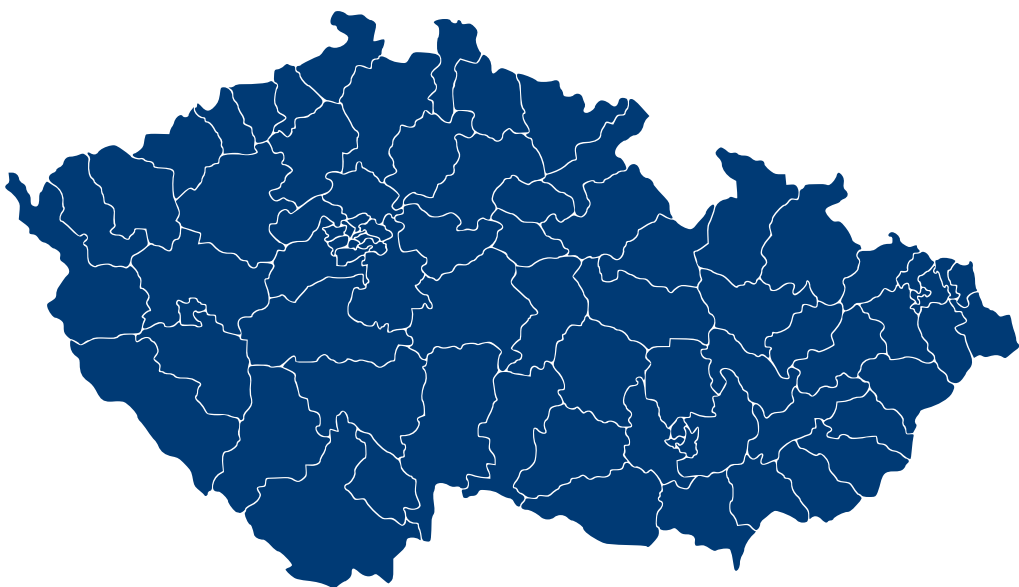

Jaroslav Kubera
předseda Senátu (2018–2020)

Novodobý český Senát je tak trochu logickým dítětem demokratických změn, které po roce '89 nastaly, a jako takový je součástí těchto změn. Troufám si říci, že za demokratický osud naší země tak neseme svůj díl zodpovědnosti. Přesto v této zemi jsou síly, které stále znovu a opakovaně volají po zrušení Senátu. Je proto nutné připomínat, že Senát od svého obnovení v roce 1996 až doposud vždy hájil a hájí demokratické principy a ústavu této země.

Veřejná slyšení Senátu v letech 2001–2025

1.	12. 1. 2001	veřejné slyšení Senátu na téma „Postavení veřejnoprávních sdělovacích prostředků v ČR a EU“
2.	19. 9. 2001	veřejné slyšení Senátu na téma „Směrování a význam vysokých škol a vysokoškolského vzdělání v české společnosti“
3.	4. 10. 2001	veřejné slyšení Senátu na téma „Problémy rasismu a xenofobie“
4.	27. 11. 2001	veřejné slyšení Senátu na téma „Zahraniční politika ČR, její integrace do EU a evropská bezpečnost“
5.	16. 4. 2003	veřejné slyšení Senátu na téma „Lidská práva a klonování člověka“
6.	10. 6. 2003	veřejné slyšení Senátu na téma „Zákon o sociální pomoci“
7.	11. 5. 2004	veřejné slyšení Senátu na téma „Funkční rozlišování spisovných názvů Česká republika a Česko a jejich cizojazyčných ekvivalentů“
8.	4. 10. 2005	veřejné slyšení Senátu na téma „Nová úprava pracovního práva (Rekodifikace zákoníku práce)“
9.	28. 11. 2006	veřejné slyšení Senátu na téma „Právní posouzení vyhánění zemědělských rodin z půdy v 50. letech minulého století“
10.	24. 5. 2007	veřejné slyšení Senátu na téma „Reálná rizika kůrovcové kalamity po orkánu Kyrill v národním parku Šumava“
11.	19. 6. 2007	veřejné slyšení Senátu na téma „Závěry jarní Evropské rady a jejich vliv na energetickou politiku České republiky“
12.	6. 11. 2007	veřejné slyšení Senátu na téma „Diabetes mellitus – hrozba 3. tisíciletí“
13.	21. 11. 2007	veřejné slyšení Senátu na téma „Jaká by měla být budoucí politika České republiky a Evropské unie v oblasti globální změny klimatu?“
14.	22. 11. 2011	veřejné slyšení Senátu na téma „Transformace sociálních služeb: naplnění práv osob s postižením“
15.	17. 3. 2015	veřejné slyšení Senátu na téma „Science centra a jejich význam pro rozvoj České republiky“
16.	29. 9. 2015	veřejné slyšení Senátu na téma „Ochrana proti šikaně“
17.	29. 1. 2019	veřejné slyšení Senátu na téma „Situace ve strukturálně postižených regionech“
18.	14. 6. 2019	veřejné slyšení Senátu na téma „Potřebuje Česká republika vodní koridor Dunaj–Odra–Labe?“
19.	23. 6. 2020	veřejné slyšení Senátu na téma „Pandemie v kontextu bezpečnosti osobních dat a informačních systémů“
20.	3. 9. 2020	veřejné slyšení Senátu na téma „Poštovní služby pro stát, nebo pro společnost?“
21.	14. 9. 2020	veřejné slyšení Senátu na téma „Světlo – dobrý sluha, zlý pán“
22.	23. 9. 2020	veřejné slyšení Senátu na téma „Kontrolní postupy finanční správy“
23.	22. 10. 2020 nekonalo se kvůli covidu-19	veřejné slyšení Senátu na téma „Střet zájmů a dotační politika“
24.	3. 9. 2024	veřejné slyšení Senátu na téma „Vliv silniční nákladní dopravy na stav komunikací a jejich dopady v území“
25.	30. 1. 2025	veřejné slyšení Senátu na téma „Financování nepedagogických pracovníků“
26.	13. 3. 2025	veřejné slyšení Senátu na téma „Česká pošta – její stav, dostupnost a kvalita služeb, transformace a budoucnost“
27.	29. 5. 2025	veřejné slyšení Senátu na téma „Přesun velvyslanectví ČR do Jeruzaléma“
28.	16. 6. 2025	veřejné slyšení Senátu na téma „Legislativní změny vycházející ze zkušeností se záměrem spalovny v Rybitví a obdobných záměrů, kdy proces posuzování vlivů na životní prostředí budí rozporuplné reakce“
29.	25. 7. 2025	veřejné slyšení Senátu na téma „Sport a jeho budoucnost“

Senátoři a jejich volební obvody 1996–2025

01 Karlovy Vary	02 Sokolov	03 Cheb	04 Most
 Vladimír Kulhánek (1996–1998) (1998–2004)	 Jiří Vyvadil (1996–2000)	 Peter Morávek (1996–2002)	 Richard Falbr (1996–1998) (1998–2004)
 Jan Horník (2004–2010) (2010–2016) (2016–2022)	 Jan Hadrava (2000–2006)	 Ladislav Macák (2002–2008)	 Vlastimil Balín (2004–2010)
 Věra Procházková (2022–2028)	 Pavel Čáslava (2006–2012)	 Miroslav Nenutil (2008–2014) (2014–2020)	 Alena Dernerová (2010–2016) (2017–2022)
	 Zdeněk Berka (2012–2018)	 Miroslav Plevný (2020–2026)	 Jan Paparega (2022–2028)
	 Miroslav Balatka (2018–2024)		
	 Jana Mračková Vildumetzová (2024–2030)		

05 Chomutov	06 Louny	07 Plzeň-město	08 Rokycany
 Ladislav Drlý (1996–2000)	 Ivan Havlíček (1996–2002)	 Jaroslav Jurečka (1996–1998)	 František Jirava (1996–2000)
 Alexandr Novák (2000–2006)	 Miloslav Pelc (2002–2008)	 Jiří Skalický (1998–2004)	 Luděk Sefzig (2000–2006) (2006–2012)
 Petr Skála (2006–2007)	 Marcel Chládek (2008–2014)	 Jiří Šneberger (2004–2010)	 Milada Emmerová (2012–2018)
 Václav Homolka (2007–2012) (2012–2018)	 Zdeňka Hamousová (2014–2020)	 Dagmar Terelmešová (2010–2016)	 Pavel Karpíšek (2018–2024)
 Přemysl Rabas (2018–2024) (2024–2030)	 Ivo Trešl (2020–2026)	 Václav Chaloupek (2016–2022)	 Miroslav Kroc (2024–2030)
		 Daniela Kovářová (2022–2028)	
09 Plzeň-město	10 Český Krumlov	11 Domažlice	12 Strakonice
 Bohumil Kulhánek (1996–2002)	 Karel Vachta (1996–1998)	 Petr Smutný (1996–2000) (2000–2006)	 Pavel Rychetský (1996–2002) (2002–2003)
 Richard Sequens (2002–2008)	 Martin Dvořák (1998–2004)	 Jiřina Rippelová (2006–2012)	 Josef Kalbáč (2003–2008)
 Jiří Bis (2008–2014)	 Tomáš Jirsa (2004–2010) (2010–2016) (2016–2022) (2022–2028)	 Jan Látka (2012–2018)	 Miroslav Krejča (2008–2014)
 Lumír Aschenbrenner (2014–2020) (2020–2026)		 Vladislav Vilímec (2018–2024)	 Karel Kratochvíle (2014–2020)
		 Jan Látka (2024–2030)	 Tomáš Fiala (2020–2026)

13 Tábor

Pavel Eybert
(1996–1998)
(1998–2004)
(2004–2010)
(2010–2016)

Jaroslav Větrovský
(2016–2022)

Marek Slabý
(2022–2028)

14 České Budějovice

Jiří Pospíšil
(1996–2000)
(2000–2006)
(2006–2012)

Jiří Šesták
(2012–2018)

Ladislav Faktor
(2018–2024)

Zbyněk Sýkora
(2024–2030)

15 Pelhřimov

Milan Štěch
(1996–2002)
(2002–2008)
(2008–2014)
(2014–2020)

Jaroslav Chalupský
(2020–2026)

16 Beroun

Jiří Růckl
(1996–1998)
(1998–2004)

Jiří Oberfalzer
(2004–2010)
(2010–2016)
(2016–2022)
(2022–2028)

17 Praha 12

Jan Krámek
(1996–2000)

Edvard Outrata
(2000–2006)

Tomáš Grulich
(2006–2012)
(2012–2018)

Pavel Fischer
(2018–2024)
(2024–2030)

18 Příbram

Zdeněk Vojří
(1996–2002)

Jaromír Volný
(2002–2008)

Josef Řihák
(2008–2014)

Jiří Burian
(2014–2020)

Petr Štěpánek
(2020–2026)

19 Praha 11

Václav Mencl
(1996–1998)

Daniel Kroupa
(1998–2004)

Jan Nádvorník
(2004–2010)

Milan Pešák
(2010–2016)

Ladislav Kos
(2016–2022)

Hana Kordová
Marvanová
(2022–2028)

20 Praha 4

Zdeněk Klausner
(1996–2000)

Josef Zieleniec
(2000–2004)

František Příhoda
(2004–2006)

Tomáš Töpfer
(2006–2012)

Eva Syková
(2012–2018)

Jiří Drahoš
(2018–2024)
(2024–2030)

21 Praha 5

Michael Žantovský
(1996–2002)

Miroslav Škaloud
(2002–2008)
(2008–2014)

Václav Láska
(2014–2020)
(2020–2026)

22 Praha 10

Milan Kondr
(1996–1998)

Zuzana Roithová
(1998–2004)

Jaromír Štětina
(2004–2010)
(2010–2014)

Ivana Cabrnachová
(2014–2016)

Renata Chmelová
(2016–2022)

Jan Pirk
(2022–2028)

23 Praha 8

Alena Palečková
(1996–2000)
(2000–2006)
(2006–2012)

Daniela Filipiová
(2012–2018)

Lukáš Wagenknecht
(2018–2024)

Vladimíra Ludková
(2024–2030)

24 Praha 9

Josef Pavlata
(1996–2002)
(2002–2008)

Tomáš Kladívko
(2008–2014)

Zuzana Baudyšová
(2014–2019)

David Smoljak
(2019–2020)
(2020–2026)

25 Praha 6

Jan Koukal
(1996–1998)

Jan Ruml
(1998–2004)

Karel Schwarzenberg
(2004–2010)

Petr Bratský
(2010–2016)

Jiří Růžička
(2016–2022)
(2022–2028)

26 Praha 2

Vladimír Zeman
(1996–2000)

Daniela Filipiová
(2000–2006)
(2006–2012)

Libor Michálek
(2012–2018)

Marek Hilšer
(2018–2024)

Miroslav Bárta
(2024–2030)

27 Praha 1

Václav Benda
(1996–1999)

Václav Fischer
(1999–2002)

Martin Mejstřík
(2002–2008)

Zdeněk Schwarz
(2008–2014)

Václav Hampl
(2014–2020)

Miroslava Němcová
(2020–2026)

28 Mělník

Jaroslav Horák
(1996–1998)
(1998–2004)

Jiří Nedoma
(2004–2010)

Veronika Vrecionová
(2010–2016)

Petr Holeček
(2016–2022)

Jarmila Smotlachová
(2022–2028)

29 LitoměřiceKarel Burda
(1996–2000)Zdeněk Bárta
(2000–2006)Alexandr Vondra
(2006–2012)Hassan Mezian
(2012–2018)Ladislav Chlupáč
(2018–2024)Ondřej Štěřba
(2024–2030)**30 Kladno**Ladislav Svoboda
(1996–2002)
(2002–2008)Jiří Dienstbier
(2008–2011)Jiří Dienstbier ml.
(2011–2014)
(2014–2020)Adéla Sucharda
Šípová
(2020–2026)**31 Ústí nad Labem**Oto Neubauer
(1996–1998)Jaroslav Doubrava
(1998–2004)Pavel Sušický
(2004–2010)Jaroslav Doubrava
(2010–2016)
(2016–2022)Martin Krsek
(2022–2028)**32 Teplice**Jaroslav Musial
(1996–2000)Jaroslav Kubera
(2000–2006)
(2006–2012)
(2012–2018)
(2018–2020)Hynek Hanza
(2020–2024)Jan Schiller
(2024–2030)**33 Děčín**Egon Lánský
(1996–2002)Josef Zoser
(2002–2008)Jaroslav Sykáček
(2008–2014)Zbyněk Linhart
(2014–2020)
(2020–2026)**34 Liberec**Přemysl Sobotka
(1996–1998)
(1998–2004)
(2004–2010)
(2010–2016)Michael Canov
(2016–2022)
(2022–2028)**35 Jablonec nad Nisou**František Vízek
(1996–2000)Soňa Paukrtová
(2000–2006)
(2006–2012)Jaroslav Zeman
(2012–2018)
(2018–2024)Lena Mlejnková
(2024–2030)**36 Česká Lípa**Miroslav Coufal
(1996–2002)Karel Tejnora
(2002–2008)Karel Kapoun
(2008–2014)Jiří Vosecký
(2014–2020)
(2020–2026)**37 Jičín**Jiří Liška
(1996–1998)
(1998–2004)
(2004–2010)Josef Tábořský
(2010–2016)Tomáš Czernin
(2016–2022)
(2022–2028)**38 Mladá Boleslav**Jarmila Filipová
(1996–2000)Jaroslav Mitlener
(2000–2006)Jaromír Jermář
(2006–2012)
(2012–2018)Raduan Nwelati
(2018–2024)Ondřej Lochman
(2024–2030)**39 Trutnov**Vlastimil Šubrt
(1996–2002)Ivan Adamec
(2002–2008)Pavel Trpák
(2008–2014)Jiří Hlavatý
(2014–2017)Jan Sobotka
(2018–2020)
(2020–2026)**40 Kutná Hora**Karel Floss
(1996–1998)Jan Fencel
(1998–2004)Bedřich Moldan
(2004–2010)Jaromír Strnad
(2010–2016)
(2016–2022)Bohuslav
Procházka
(2022–2028)**41 Benešov**Libuše Benešová
(1996–2000)Helena Rögnerová
(2000–2006)Karel Šebek
(2006–2012)Luděk Jeništa
(2012–2018)Zdeněk Hrabá
(2018–2024)
(2024–2030)**42 Kolín**Vladislav Malát
(1996–2002)Jan Rakušan
(2002–2008)Pavel Lebeda
(2008–2014)Emilie Tříšková
(2014–2020)Pavel Kárník
(2020–2026)**43 Pardubice**Jaroslava
Moserová
(1996–1998)
(1998–2004)Jiří Stříteský
(2004–2010)Miluše Horská
(2010–2016)
(2016–2022)
(2022–2028)**44 Chrudim**Petr Pithart
(1996–2000)
(2000–2006)
(2006–2012)Jan Veleba
(2012–2018)Jan Tecl
(2018–2024)
(2024–2030)

45 Hradec KrálovéKarel Barták
(1996–2002)
(2002–2008)Vladimír Dryml
(2008–2014)Jaroslav Malý
(2014–2020)Jan Holásek
(2020–2026)**46 Ústí nad Orlicí**Bohumil Čada
(1996–1998)
(1998–2004)Ludmila Müllerová
(2004–2010)Petr Šilar
(2010–2016)
(2016–2022)Petr Fiala
(2022–2028)**47 Náchod**Miloslav Müller
(1996–2000)Petr Fejfar
(2000–2006)Petr Pakosta
(2006–2012)Lubomír Franc
(2012–2018)Martin Červíček
(2018–2024)
(2024–2030)**48 Rychnov n. Kněžnou**František Bartoš
(1996–2002)Václava Domšová
(2002–2008)Miroslav Antl
(2008–2014)
(2014–2020)Jan Grulich
(2020–2026)**49 Blansko**Libor Pavlů
(1996–1998)Stanislav Bělehrádek
(1998–2004)Vlastimil Sehnal
(2004–2010)Jozef Regec
(2010–2016)Jaromíra Vítková
(2016–2022)
(2022–2028)**50 Svitavy**Jiří Brýdl
(1996–2000)
(2000–2006)Václav Koukal
(2006–2012)Radko Martínek
(2012–2018)Michal Kortyš
(2018–2024)David Šimek
(2024–2030)**51 Žďár nad Sázavou**Jiří Šenkýř
(1996–2002)Josef Novotný
(2002–2008)Dagmar Zvěřinová
(2008–2014)František Bradáč
(2014–2020)Josef Klement
(2020–2026)**52 Jihlava**Václav Jehlička
(1996–1998)
(1998–2004)
(2004–2010)Miloš Vystrčil
(2010–2016)
(2016–2022)
(2022–2028)**53 Třebíč**Pavel Heřman
(1996–2000)Pavel Janata
(2000–2006)Vítězslav Jonáš
(2006–2012)František Bublan
(2012–2018)Hana Žáková
(2018–2024)
(2024–2030)**54 Znojmo**Milan Špaček
(1996–2002)Vladimír Železný
(2002–2004)Milan Špaček
(2004–2008)Marta Bayerová
(2008–2014)Pavel Štohl
(2014–2020)Tomáš Třetina
(2020–2026)**55 Brno-venkov**Vlasta Svobodová
(1996–1998)Tomáš Julínek
(1998–2004)
(2004–2010)Jan Žaloudík
(2010–2016)
(2016–2022)Tomáš Töpfer
(2022–2028)**56 Břeclav**Jiří Pavlov
(1996–2000)Vladimír Schovánek
(2000–2006)Jan Hajda
(2006–2012)
(2012–2018)Rostislav Košťál
(2018–2024)Róbert Šlachta
(2024–2030)**57 Vyškov**Oldřich Dočekal
(1996–2002)Ivo Bárek
(2002–2008)
(2008–2014)
(2014–2020)Karel Zitterbart
(2020–2026)**58 Brno-město**Luděk Zahradníček
(1996–1998)Dagmar Lastovecká
(1998–2003)Karel Jarůšek
(2003–2004)Rostislav Slavotínek
(2004–2010)Stanislav Juránek
(2010–2016)Jiří Dušek
(2016–2022)
(2022–2028)**59 Brno-město**Richard Salzmann
(1996–2000)Milan Šimonovský
(2000–2006)Richard Svoboda
(2006–2012)Eliška Wagnerová
(2012–2018)Mikuláš Bek
(2018–2024)Břetislav Rychlík
(2024–2030)**60 Brno-město**Jan Zahradníček
(1996–2002)Jiří Zlatuška
(2002–2008)Miloš Janeček
(2008–2014)Zdeněk Papoušek
(2014–2020)Roman Kraus
(2020–2024)Zdeněk Papoušek
(2025–2026)

61 Olomouc	62 Prostějov	63 Přerov	64 Bruntál
 Josef Jařab (1996–1998)	 Jan Kavan (1996–2000)	 Jitka Seitlová (1996–2002) (2002–2007)	 Zdeněk Babka (1996–1998)
 František Mezihorák (1998–2004)	 Robert Kolář (2000–2006)	 Jiří Lajtoch (2007–2008) (2008–2014)	 Rostislav Harazin (1998–2004)
 Jan Hálek (2004–2010)	 Božena Sekaninová (2006–2012) (2012–2018)	 Jitka Seitlová (2014–2020) (2020–2026)	 Jiří Žák (2004–2010)
 Martin Tesařík (2010–2016)	 Jitka Chalánková (2018–2024)		 Jaroslav Palas (2010–2016)
 Lumír Kantor (2016–2022) (2022–2028)	 František Jura (2024–2030)		 Ladislav Václavec (2016–2022) (2022–2028)

65 Šumperk	66 Olomouc	67 Nový Jičín	68 Opava
 Václav Reitingер (1996–2000)	 Karel Korytář (1996–2002)	 František Konečný (1996–1998)	 Jan Voráček (1996–2000)
 Adolf Jílek (2000–2006) (2006–2012)	 Vítězslav Vavroušek (2002–2008)	 Jaroslav Šula (1998–2004)	 Josef Jařab (2000–2006)
 Zdeněk Brož (2012–2018)	 Karel Korytář (2008–2014)	 Milan Bureš (2004–2010)	 Václav Vlček (2006–2012)
 Miroslav Adámek (2018–2024)	 Alena Šromová (2014–2020)	 Zdeněk Besta (2010–2016)	 Vladimír Plaček (2012–2018)
 Stanislav Balík (2024–2030)	 Marek Ošťádal (2020–2026)	 Petr Orel (2016–2022)	 Herbert Pavera (2018–2024)
		 Ivana Váňová (2022–2028)	 Tomáš Navrátil (2024–2030)

69 Frýdek-Místek	70 Ostrava-město	71 Ostrava-město	72 Ostrava-město
 Věra Vašínková (1996–2002)	 Mirek Topolánek (1996–1998) (1998–2004)	 Jan Zapletal (1996–2000)	 Vítězslav Matuška (1996–2002)
 František Kopecký (2002–2008)	 Liana Janáčková (2004–2010)	 Milan Balabán (2000–2006)	 Václav Roubíček (2002–2008)
 Eva Richtrová (2008–2014)	 Antonín Maštaliř (2010–2016)	 Otakar Veřovský (2006–2012)	 Petr Guziana (2008–2014)
 Jiří Carbol (2014–2020)	 Zdeněk Nytra (2016–2022) (2022–2028)	 Leopold Sulovský (2012–2018) (2018–2024)	 Peter Koliba (2014–2020)
 Helena Pešatová (2020–2026)		 Martin Bednář (2024–2030)	 Ondřej Šimetka (2020–2026)

73 Frýdek-Místek	74 Karviná	75 Karviná	76 Kroměříž
 Emil Škrabiš (1996–1998) (1998–2004)	 Alfréd Michalík (1996–2000)	 Antonín Petráš (1996–2002)	 Eva Nováková (1996–1998)
 Igor Petrov (2004–2010)	 Ondřej Feber (2000–2006)	 Eduard Matykiewicz (2002–2008)	 František Kroupa (1998–2004)
 Petr Gawlas (2010–2016)	 Petr Vícha (2006–2012) (2012–2018) (2018–2024) (2024–2030)	 Radek Sušil (2008–2014) (2014–2020)	 Zdeněk Janalík (2004–2010)
 Jiří Cieńciała (2016–2022)		 Ondřej Feber (2020–2026)	 Miloš Malý (2010–2016)
 Zdeněk Matušek (2022–2028)			 Šárka Jelínková (2016–2022)
			 Jana Zwyrtek Hamplová (2022–2028)

77 Vsetín

Vladimír Oplt
(1996–2000)

Jaroslav Kubín
(2000–2006)

Jiří Čunek
(2006–2012)
(2012–2018)
(2018–2024)
(2024–2030)

78 Zlín

Irena Ondrová
(1996–2002)

Alena Gajdůšková
(2002–2008)
(2008–2014)

František Čuba
(2014–2018)

Tomáš Goláš
(2018–2020)
(2020–2026)

79 Hodonín

Jan Benda
(1996–1998)

Josef Kaňa
(1998–2004)

Alena Venhodová
(2004–2010)

Zdeněk Škromach
(2010–2016)

Anna Hubáčková
(2016–2022)

Eva Rajchmanová
(2022–2028)

80 Zlín

Jiří Stodůlka
(1996–2000)
(2000–2006)

Jana Juřenčáková
(2006–2012)

Tomio Okamura
(2012–2013)

Patrik Kunčar
(2014–2018)
(2018–2024)

Oldřich Hájek
(2024–2030)

81 Uherské Hradiště

Jaroslav Petřík
(1996–2002)

Josef Vaculík
(2002–2008)

Hana Doupovcová
(2008–2014)

Ivo Valenta
(2014–2020)

Josef Bazala
(2020–2026)

4

SLOVO PŘEDSEDY

Petr Pithart

7

ESEJ

Jan Kysela:

Český Senát

30 let služby svobodě

13

SLOVO PŘEDSEDKYNĚ

Libuše Benešová

14

FOTOARCHIV

30 let na straně svobody
od útlaku

18

SLOVO PŘEDSEDY

Přemysl Sobotka

19

STATISTIKY

Přehled ústavních zákonů
postoupených Senátu Poslaneckou
sněmovnou v letech 1997–2024

20

FOTOARCHIV

30 let služby české ústavnosti

24

STATISTIKY

Přehled legislativní činnosti Senátu
v letech 1996–2025

Petice projednané na schůzích
Senátu v letech 2006–2025

Vedoucí Kanceláře Senátu

26

FOTOARCHIV

30 let podpory historické
paměti, kultury a vzdělanosti

31

SLOVO PŘEDSEDY

Milan Štěch

32

FOTOARCHIV

30 let posilování mezinárodní
spolupráce a bezpečnosti

38

STATISTIKY

Přehled žádostí o jmenování
soudcem Ústavního soudu
projednávaných Senátem
v letech 1996–2025

40

FOTOARCHIV

30 let otevřenosti občanům

44

SLOVO PŘEDSEDY

Jaroslav Kubera

45

STATISTIKY

Veřejná slyšení Senátu
v letech 2001–2025

46

PŘEHLED

Senátoři a jejich volební
obvody v letech 1996–2025

Připravili: Marta Fišerová, Vojtěch Chmelíček, Eliška Krbcová, Jan Kysela, Martina Šumová
Foto: Archiv Senátu, Anna Kučerová, Michal Pavlík
Grafická úprava: Jožka Gabriel
Tisk: Indigoprint, s. r. o.

Neprodejné.
Vydáno u příležitosti 30. výročí Senátu Parlamentu ČR.
© Kancelář Senátu, 2025

f Senat.CZ x SenaCZ @senatcz

Miloš Vystrčil
předseda Senátu (2020–současnost)

Věrný svobodě

Platí, že abychom lépe a s větší jistotou věděli, jak a kam dál, je dobré se občas ohlédnout a pozorněji se podívat, co je za námi. Myslím, že pro většinu z nás je přirozené, že se v životě ohlížíme. Ono obecně platí, že ohlížet se, dívat se kolem sebe a nesoustředit se tolik na sebe samé je důležité. Je to důležité pro nás jako osoby, jako lidi, a neméně významné je to pro naše instituce. I proto si myslím, že by český Senát měl rok 2026, který je kulatým 30. rokem jeho života, využít právě k tomuto ohlédnutí se, k bilanci a zamyšlení.

Jsem přesvědčen, že stejně jako potřebujeme ke kvalitnímu životu čistou vodu, čistý vzduch, světlo a teplo, potřebujeme také svobodu, která by měla být součástí našeho bytí a našeho lidství. Fungování a role Senátu jsou právě se svobodou a její ochranou úzce spjaty.

I proto bych si přál, abychom se Senátem právě na jeho 30. narozeniny oficiálně spojili motto „Senát věrný svobodě“. Od samého začátku totiž tuto instituci právě její „věrnost svobodě“ charakterizuje.

Český Senát je garantem stávající ústavou dané parlamentní demokracie, která zaručuje stejná práva a svobodu všem občanům. Bez souhlasu Senátu nelze ústavu změnit. Senátu dala ústava kromě dalších „úkolů“ také pravomoc zvolit nebo zamítnout kandidáty prezidenta republiky na soudce Ústavního soudu České republiky. Také do této pravomoci se promítá ochranná funkce Senátu spočívající v zajištění kvalitního obsazení Ústavního soudu, a tím ochrany před snahami ústavu a její výklad ohýbat. Troufám si říci, že během oněch 30 let se toto Senátu z velké většiny dařilo.

Naše horní parlamentní komora je uskupení 81 volebních vítězů. Jsem vděčný tvůrcům ústavy, že pro volby do Senátu určili většinový volební systém. Každý z nás – sám za sebe – musel získat důvěru více než 50 procent voličů ve svém obvodu. Tato „suverenita“ jednotlivých vítězů, stejně jako odpovědnost a otevřenost, se pozitivně promítala a promítá do rozhodování Senátu jako celku.

„Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj mandát budu vykonávat v zájmu všeho lidu

a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“ Tak zní ústavou předepsaný slib, který senátorky a senátoři po zvolení skládají na ustavující nebo první schůzi. Připadá mi, že význam tohoto slibu, tohoto závazku chránit parlamentní demokracii, svobodu, sloužit naší zemi a našim spoluobčanům je velmi blízký obsahu motto „Senát věrný svobodě“.

A jak se promítala ona věrnost svobodě Senátu během 30 let jeho fungování do praktické roviny? Jmenovat všechny případy není možné. Z minulosti si tedy dovoluji vzpomenout zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Čtvrtstoletí starý zákon, který dnes všichni považují za samozřejmý způsob, jak využít svého práva na informace z činnosti celé veřejné správy. Naopak z poslední doby lze zmínit senátní zamítnutí zvláštních termínů zápisů pro děti ukrajinských uprchlíků v novele školského zákona, protože se jeví jako diskriminační.

Věrnost svobodě i mimo hranice naší republiky se Senát po celou dobu své existence snažil, a nadále snaží, hájit také v oblasti parlamentní diplomacie. Před čtvrtstoletím tehdejší předseda Senátu Petr Pithart úspěšně vyjednal na Kubě propuštění „Castrových vězňů“, tehdejšího poslance Ivana Pilipa a bývalého poslance a studentského aktivisty Jana Bubeníka. Trvalá je senátní podpora tibetskému lidu, běloruské demokratické opozici, ruskou brutální agresí zkoušené Ukrajině nebo taiwanskému lidu. Za těmito počiny, z nichž některé nejsou ve veřejném prostoru příliš známé, stojí mnohdy velká odvaha, odpovědnost, věrnost svobodě, přesvědčení a svědomí jednotlivých senátorek a senátorů. Za to všem bývalým i stávajícím kolegyním a kolegům patří velké poděkování.

A co bych popřál Senátu do dalších let? Aby důvěru voličů, které se těší senátorky a senátoři ve svých volebních obvodech, dokázal promítnout do důvěry v celý český Senát jako instituci. Aby tak nadále postupně krok po kroku posiloval svoji autoritu a byl vnímán jako pevně ukotvená a otevřená instituce, jako důležitý maják věrný svobodě, věrný občanům své země.

Miloš Vystrčil